

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie**

Szczecin, dnia września 2009 r.

**Pan
Piotr Krzystek
Prezydent Miasta Szczecina**

LSZ-410-81-03/2009
P/09/092

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie, działając na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, skontrolowała Urząd Miasta Szczecin (Urząd) w zakresie realizacji zadań związanych z kierowaniem osób do domów pomocy społecznej (DPS) oraz finansowaniem ich pobytu w latach 2007 - 2009 r. (I kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 19 sierpnia 2009 r. Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli, mimo stwierdzenia nieprawidłowości, pozytywnie ocenia udział Urzędu w realizacji zadań pomocy społecznej objętych kontrolą.

1. NIK pozytywnie ocenia obowiązujący w Gminie Miasto Szczecin model funkcjonowania pomocy społecznej. Podstawowe zadania w tym zakresie, określone w art. 17 – 20 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej² (*ustawa o p.s.*), zostały przypisane³ Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Rodzinie w Szczecinie (MOPR). Jednostka ta – w okresie objętym kontrolą – zobowiązana była m.in. do: sprawowania nadzoru merytorycznego nad działalnością funkcjonujących na terenie Miasta DPS oraz kierowania i umieszczania w nich osób wymagających opieki. W gestii Urzędu, wg obowiązującego regulaminu organizacyjnego, m.in. był nadzór nad działalnością merytoryczną MOPR oraz sprawowanie nadzoru finansowego poprzez monitorowanie przebiegu realizacji budżetów podległych jednostek.

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz.U. z 2008 r. Nr 115, poz.728 ze zm. – zwanej dalej uops,

³ w statucie stanowiącym załącznik do uchwały nr XIX/509/08 Rady Miasta Szczecin (RM) z 26 lutego 2008 r., a poprzednio do uchwały nr XXXIX/491/97 RM z 27 października 1997 r. ze zm.

W Urzędzie, zgodnie z dyspozycją art. 17 ust.1 pkt 1 i art. 19 pkt 1 *ustawy o p.s.*, przy udziale MOPR, opracowano Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Szczecinie na lata 2009 – 2015, zwaną dalej „Strategią”, która została przyjęta do realizacji uchwałą Rady Miasta z dnia 18.12.2008 r. Do jej opracowania wykorzystano metodę społeczno – ekspercką. Mając zidentyfikowane problemy społeczne określono: cele strategiczne, sposoby ich realizacji i oceny stopnia osiągnięcia przyjętych celów. Realizację Strategii na terenie Miasta powierzono MOPR, który zgodnie art. 112 ust 9 *ustawy o p.s.*, jest jego koordynatorem.

2. NIK pozytywnie ocenia nadzór Urzędu nad trzema podległymi DPS-ami⁴. Do czasu zakończenia kontroli standard świadczonych w tych jednostkach usług dostosowany został do wymogów rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19.10.2005 r. w sprawie domów pomocy społecznej⁵, co potwierdzone zostało uzyskaniem od Wojewody Zachodniopomorskiego stosownych zezwoleń na ich prowadzenie na czas nieokreślony⁶.

W okresie objętym kontrolą w pełni wykorzystywano możliwości nadzorowanych DPS-ów. Na koniec lat 2007-2008 i na dzień 31.03.2009 r. w trzech ww. placówkach, posiadających od 533 do 541 miejsc, przebywało od 533 do 542 pensjonariuszy. Stwierdzono przy tym, że posiadane zasoby nie były wystarczające w stosunku do potrzeb ludności Miasta. Deficyt miejsc kompensowany był poprzez kierowanie osób do DPS-ów działających poza Szczecinem, w których w badanym okresie umieszczonych było od 100 do 170 mieszkańców Miasta. Stwierdzono również, że na dzień 31.03.2009 r. na umieszczenie w DPS-ach Miasta oczekiwało 75 osób.

3. Urząd w badanym okresie na działalność DPS-ów (dz. 852, rozdz. 85202) wydatkował łącznie 45.135,9 tys. zł, w tym: 16.993,0 tys. zł w 2007 r., 22.496,6 tys. zł w 2008 r. i 5.646,3 tys. zł w I kwartale 2009 r. We wszystkich objętych kontrolą latach były one wyższe od dochodów uzyskiwanych przez Urząd z tytułu prowadzenia DPS (m.in. dotacja celowa z budżetu Wojewody oraz odpłatność umieszczonych osób i członków ich rodzin), które wynosiły odpowiednio: 9.537,0 tys. zł, 11.988,8 tys. zł i 2.410,1 tys. zł. Dochody te w latach 2007 i 2008 oraz w I kw. 2009 r. odpowiadały: 56,1 %, 53,3 % i 42,7 % wydatków na działalność nadzorowanych DPS-ów.

Realizując obowiązek, wynikający z art. 60 ust. 1 i 2 pkt 1 *ustawy o p.s.*, dla zapewnienia odpłatności za pobyt w DPS Prezydent corocznie ustalał średnie miesięczne koszty utrzymania w nadzorowanych placówkach. Kontrola wykazała, że wyliczenia tych kosztów (obowiązujących

⁴ Przy ul.: Kruczej, Broniewskiego i Romera.

⁵ Dz. U. z 2005 r. Nr 217, poz. 1837

⁶ DPS-y przy ul. Kruczej i ul. Broniewskiego od listopada 2008 r. i DPS przy ul. Romera od lipca 2009 r.

w latach 2007–2009), dokonane zostały niezgodnie z zasadą określoną w art. 6 pkt 15 ustawy o p.s. Stwierdzono m.in., że:

- w rozliczeniach w I kw. 2009 r. stosowano stawki miesięcznych kosztów utrzymania niższe od należnych o: 28,59 zł (DPS ul. Romera), 50,06 zł (DPS ul. Krucza) i 579,99 zł (DPS ul. Broniewskiego),
- od 1.04.2009 r. w Urzędzie obowiązywały ww. stawki⁷ dla DPS przy ul. Broniewskiego zaniżone o 139,86 zł, a w przypadku dwóch pozostałych DPS-ów (ul. Krucza i ul. Romera) zawyżone odpowiednio o 17,46 zł i 150,59 zł.

Skutkiem niewłaściwego ustalenia kosztów utrzymania mieszkańców w DPS było zniżenie dochodów Urzędu, m.in. z opłat za pobyt w DPS osób spoza Szczecina, wnoszonych przez gminy, z których osoby te pochodziły. Kwota tego zniżenia w skali I kwartału 2009 r. wynosiła 4.933,29 zł.

Stwierdzono również, że Urząd w badanym okresie nie monitorował realizacji umów dotyczących ponoszenia odpłatności za pobyt w DPS zobowiązanych do tego członków rodzin⁸. Kontrola wykazała, że na dzień 31.03.2009 r. kwota nieuregulowanych należności z ww. tytułu w I kwartale 2009 r. wynosiła 27.426,13 zł (kwota należnych i dokonanych wpłat za ten okres wynosiła odpowiednio 174.421,13 i 146.994,81 zł). Do dnia zakończenia kontroli Urząd nie podejmował działań na rzecz windykacji tych należności.

W ocenie NIK fakt ten był skutkiem nie przypisania – w regulaminie organizacyjnym – realizacji tego zadania właściwej komórce organizacyjnej Urzędu oraz niewystarczającej współpracy z MOPR, w zakresie przekazywania informacji dotyczących tego typu zobowiązań.

NIK nie wnosi uwag do nadzoru Urzędu nad działalnością MOPR i podległych DPS-ów, który m.in. polegał na bieżącym monitorowaniu harmonogramów wydatków przez Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej oraz obejmowaniu tych jednostek kontrolami, przeprowadzonymi przez Wydział Kontroli i Audytu Wewnętrznego Urzędu.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

1. *Dokonanie korekty stawek miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańców w 2009 r. w nadzorowanych DPS-ach, poprzez wprowadzenie zmiany do zarządzenia nr 93/09 PMS z 6.03.2009 r., uwzględniającej dyspozycję art. 6 pkt 15 ustawy o p.s.*

⁷ Wprowadzone zarządzeniem Nr 93/09 Prezydenta Miasta Szczecina z 6.03.2009 r. w sprawie ustalenia średniego, miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańców w 2009 r. w DPS znajdujących się na terenie Miasta Szczecina.

⁸ Umowy te podpisywane na szczeblu MOPR określały m.in. kwotę odpłatności i termin jej wnoszenia (do 10 dnia każdego miesiąca) oraz rachunek bankowy Urzędu i obowiązek zapłaty odsetek w przypadku niedotrzymania terminu uregulowania należności.

2. Określenie komórki organizacyjnej Urzędu do monitorowania realizacji umów dotyczących ponoszenia odpłatności za pobyt w DPS zobowiązanych członków rodzin oraz nawiązanie w tym zakresie bieżącej współpracy z MOPR.

3. Wyegzekwowanie należności z ww. tytułu za I kwartał 2009 r. w kwocie 27.426,13 zł oraz niezwłoczne wszczynanie działań windykacyjnych w przypadkach opóźnień w zapłacie.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Prezydenta, przedstawienia w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, Pan Prezydent ma prawo zgłosić, do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie, umotywowane zastrzeżenia w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.